

دائرة المعارف

یا

مجموعه آثار

حاج شیخ رضا استادی

۲۰

بکوشش کاظم استادی

سرشناسه: استادى، رضا، ۱۳۱۶ -
 عنوان و پديدآور: دائرة المعارف يا مجموعه آثار حاج شيخ رضا استادى، بکوشش کاظم استادى
 مشخصات نشر: قم: توليد و پخش کتاب ارزشمند، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهرى: ۲۰ جلد؛ جلد بیستم: ۵۵۸ ص.
 شابک نى جلد: 978-622-6786-14-0
 شابک دوره: 978-622-95665-6-5
 وضعیت فهرست‌نویسى: فیا
 یادداشت: کتابنامه: ندارد. همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: کتابشناسى توصیفى (کلیات)
 موضوع: شرح حال و آثار (تاریخ)
 موضوع: کلام (دین)
 موضوع: فقه (دین)
 موضوع: علوم قرآن (قرآن)
 رده بندى کنگره: A /AE/ ۱۳۹۸
 رده بندى دیوینى: 000/030

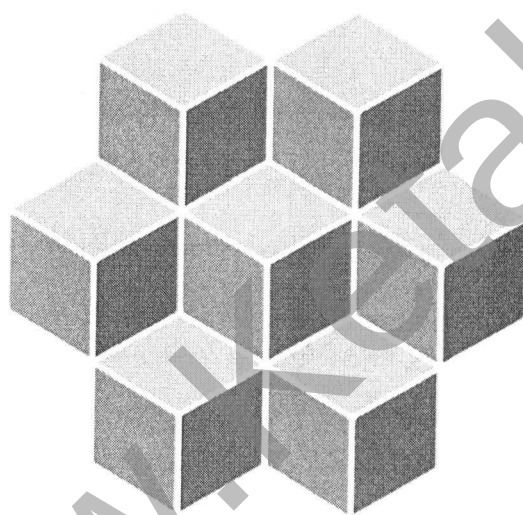

توليد و پخش کتاب ارزشمند
 Arzeshmand

دائرة المعارف يا مجموعه آثار (ج ۲۰)

حاج شيخ رضا استادى

بکوشش کاظم استادى
 ناشر: توليد و پخش کتاب ارزشمند
 چاپ اول: زمستان ۱۳۹۸ ش / شمارگان: ۱۰۰ نسخه
 چاپ: متين / وفا
 آدرس پستى ناشر: ايران - قم - شهداء - کوچه ۲۳ - پلاک ۱۶/۱
 کد پستى: ۳۷۱۸۵ - ۴۵۵۳۷
 تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۳۵۴۱ - ۰۲۵۳۷۷۴۴۱۲۵
 بخشى از نشر اين کتاب، با حمايت اداره ارشاد اسلامى مى باشد

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش‌گفتار

دائرة المعارف نویسی، در جهان به زبان‌های گوناگون، سابقه بسیار طولانی دارد؛ و در کتاب‌های فهرست، به عنوان کتاب‌های چند دانشی مطرح می‌شوند. برای این که تا حدی به این آثار آشنا شوید، می‌توانید به جلد هشتم کتاب الذریعة، علامه طهرانی، رجوع کنید. البته این جلد الذریعة، حدود هفتاد سال قبل چاپ شده، و در این هفتاد سال، تعداد فراوانی دائرة المعارف و دانشنامه جدید، منتشر و یا شناسایی شده است. اکنون مناسب است برخی از آنها، که بیشتر در حوزه‌های علمیه معروف بوده و هست، یاد شوند:

- ۱ - «نفائس الفنون فی عرائس العیون»، به زبان فارسی، از محمد بن محمود آملی متوفای ۷۵۳ق؛ که شامل بیش از صد علم می‌باشد. این کتاب، چند بار چاپ شده است.
- ۲ - «التعریفات»، به زبان عربی، از میر سید شریف جرجانی متوفای ۸۱۶ق؛ شامل مصطلحات علوم است و مکرر چاپ شده است.

۳ - «لسان الخواص» از محمد بن حسن (معروف به آقا رضی قزوینی) متوفای ۱۰۹۶ ق؛ این اثر که متأسفانه فقط بخشی از حرف الف را دارد، اولین دائرة المعارفی است که به زبان عربی، به ترتیب حروف الفبا تألیف شده است.

۴ - «دائرة المعارف پطرس بستانی»، به زبان عربی، از پطرس بن بولس بستانی، متوفای ۱۳۰۱ ق؛ در یازده جلد است؛ که اصل تألیف تا حروف عین انجام شده، و مابقی ناقص مانده است.

۵ - دائرة المعارف قرن ۱۴، با نام «دائرة المعارف قرن العشرين» از محمد فرید وجدی، به زبان عربی از دانشمندان سده ۱۴ ق. در ده جلد، بارها چاپ شده است.

۶ - دائرة المعارف به نام «مقتبس الاثر»، به زبان عربی، تألیف شیخ محمد حسین اعلی حائری، متوفای ۱۳۹۱ ق، از علمای معاصر ساکن قم؛ که در سی جلد، مکرر چاپ شده است.

۷ - «دائرة المعارف» معروف به «دائرة المعارف مصاحب» به زبان فارسی است که در سه جلد توسط انتشارات فرانکلین چاپ شده است.

۸ - «دانشنامه جهان اسلام» فارسی است؛ و بیست و چند جلد آن تا کنون به چاپ رسیده است.

۹ - «دائرة المعارف تشیع» که پانزده جلد آن تاکنون منتشر شده؛ و گویا یک یا دو جلد دیگر نیز دارد.

۱۰ - «دائرة المعارف بزرگ اسلامی» فارسی است؛ و بیش از بیست جلد آن منتشر شده؛ و نیز به زبان عربی هم چند جلد آن، تاکنون چاپ شده است.

تعدادی از دائرة المعارف‌ها، نگاشته یک نفر؛ و تعدادی دیگر، توسط اشخاص متعدد و یا گروههای متعدد، نگاشته شده و به سامان رسیده اند.

و اما داستان این دائرة المعارف:

از حدود سال ۱۳۵۰ ش تاکنون، نوشته‌هایی از اینجانب (به عنوان مقاله، رساله، کتاب، تلخیص برخی از آثار گذشتگان و یا مکتوب تعدادی از منبرها و سخنرانی‌هایم) در برخی مجلات و نیز به صورت‌های گوناگون، یک بار یا بیشتر چاپ شده که توضیح کم و کیف آنها را اگر مایل باشید در همین مجموعه خواهید دید.

چند سال قبل، به فکر افتادم که کل این آثار را، که موضوعات مختلفی دارد، به ترتیب الفبا درآورده تا در چند جلد منتشر گردد.

البته برخلاف آنچه تصور می‌کردم، که انجام این کار سهل و آسان است، معلوم شد کاری است وقت‌گیر و تا حدی مشکل، که از عهده‌ام برنمی‌آید؛ از این رو انجام آن را از فرزندم کاظم آقا استادی که خود اهل قلم و تحقیق است، خواستم؛ ایشان هم در طول دو-سه سال هفده جلد^(۱) از این مجموعه را آماده نشر ساخت؛ که لازم است از وی تشکر نمایم.

نام واقعی این اثر، «مجموعه آثار» است نه دائرة المعارف، زیرا صدق عنوان دائرة المعارف، اصطلاحاً شرائط و حدودی دارد، که این مجموعه واجد آن شرائط نیست؛ اما در عین حال، نام دائرة المعارف برای آن انتخاب شد؛ تا شاید در سایه این نام، بیشتر به آن رجوع شود.

چند یادآوری لازم:

۱- از اینکه در بخش‌هایی از این مجموعه، ویراستاری لازم انجام نشده؛ و در نتیجه، نوشته‌ها یکدست نیست پوزش می‌طلبیم.

۲- تعداد اندکی از مقالات، از اینجانب نیست؛ بلکه از کتابهای دیگران و یا برخی جرائد نقل شده است؛ و برای حفظ حقوق نویسندگان، یا در

۱. سه جلد دیگر توسط عزیزی دیگر آماده نشر شد؛ و مجموعاً بیست جلد شد.

اصل و یا در فهرست هر جلد، آن‌ها مشخص شده‌اند.
۳ - از خوانندگان تقاضا دارم که از غلط‌های جزئی، که حتماً پیش آمده، چشم‌پوشی کرده^(۱)؛ اما اگر اشتباهات مهمی به نظرشان رسید، لطف نموده کتباً یادآوری نمایند؛ تا شاید به نحوی اصلاح گردد.

xxx

امیدوارم این مجموعه، تا حدی برای بخشی از دانشمندان و طلاب و دانشجویان، سودمند و برای حقیر هم خدمتی به حساب آید.

قم رضا استادی

۹۸/۱/۱۷

۱. لطفاً به غلطنامه‌ای که در پایان جلد بیستم قرار داده شده، رجوع شود.